

Germà Colón Domènech, adéu al savi modest de les paraules

- [Ximo Górriz](#)

📷 Germà Colón, en una de les seues darreres aparicions públiques, a la Universitat Jaume I (fotografia: UJI)

El reconegut lingüista castellonenc mor a Barcelona als 91 anys i deixa un prolífic llegat com a referent mundial de la filologia romànica

CASTELLÓ. “Res no defineix tant a les persones com la seua parla”. Amb aquesta frase, **Germà Colón Domènech** explicava com d’importants són les paraules per a entendre a les persones. I de pas, feia explícit un dels motius que, en acabar el Batxillerat a l’Institut Francesc Ribalta de Castelló, van encaminar els seus passos cap a la Universitat de Barcelona, on va estudiar Filosofia i Lletres, que incloïa un programa de Filologia Romànica amb professors

com **Antoni Badia i Margarit** o **Martí de Riquer**. Llicenciat en 1951, el 12 de desembre de l'any següent va presentar la seua tesi doctoral a la Universitat Central de Madrid -com aleshores era preceptiu- amb una tesi de dialectologia sobre la parla de Castelló, davant un tribunal presidit per Dámaso Alonso. El treball de camp per aquella tesi, una enquesta dialectal pels pobles de la província, feta entre 1950 i 1951, suposa l'inici d'una carrera acadèmica prolífica. La publicació a finals de 2015 del *Vocabulari castellonenc*, resultat d'aquell treball i editat per l'Ajuntament de Castelló, tancava d'alguna manera un enorme cercle de dècades d'estudi de la filologia i la lingüística romànica que el professor **Lluís Meseguer** resumeix així a la seua obra *Castelló literari*: “la llengua catalana no sabia el que sap sobre tal o qual mot sense tants i tants articles de Germà Colón”.

COLÓN VA SER UN CASTELLONENC UNIVERSAL, UN ESTUDIÓS RECONEGUT PER LA FILOLOGIA CATALANA I ESPANYOLA I DOCTOR HONORIS CAUSA PER CINC UNIVERSITATS

Fill del fotògraf **Germán Colón Navarro** i **Paquita Domènech Benlliure**, i nascut al número 57 del carrer Alloza quan s'acomiadava el mes de novembre de 1928, la vida de Germà Colón va transcórrer en gran part molt lluny de la seua ciutat natal. De Barcelona va passar a Lovaina i Zúric, gràcies a beques d'estudis. Després d'una interrupció forçada pel servei militar, finalment, ja en 1954, Basilea va esdevenir la seua ciutat d'adopció, amb una plaça de lector d'espanyol a proposta del filòleg suís **Walther von Wartburg**. A la ciutat suïssa combina aquesta feina amb la de redactor d'un centre d'investigació on esdevindrà un reconegut lexicògraf. Mentrestant, la seua progressió acadèmica continuarà i finalment esdevindrà catedràtic numerari de la Universitat de Basilea en 1967. Va ser alhora professor a la Universitat d'Estrasburg (del 1968 al 1972) i a la Universitat Autònoma de Barcelona (1973-74). A Basilea dirigí nombroses tesis doctorals i creà una escola d'hispanística i catalanística. Des de 1964 era membre de la Reial Acadèmia de Bones Lletres de Barcelona, i també va ser conseller d'honor de l'Associació Internacional de Llengua i Literatura Catalanes (que va presidir de 1976 a 1982) i membre numerari de l'Institut d'Estudis Catalans. A més, també era acadèmic corresponent de la Real Academia Española (RAE).

Germà Colón va rebre nombroses distincions, com aquesta del Col·lectiu Universitat Jaume I per la Llengua i la Cultura, en 2015.

La seua extensa bibliografia -tant d'obres de divulgació com en l'edició de textos i articles científics, sense oblidar ressenyes d'altres autors- suposa un llegat de coneixement en els seus àmbits d'estudi que li ha valgut el reconeixement de moltes institucions. Doctor Honoris Causa de les universitats de València (1984), Alacant (1990), Jaume I de Castelló (1993), Autònoma de Barcelona (2003) i Complutense de Madrid (2007), la llista de premis és molt llarga: Valencià de l'any de la Fundació Huguet (1982), Premi Sanchis Guarner de la Fundació Jaume I (1987), Premi d'Honor de les Lletres Valencianes (1988), el Premi Prat de la Riba de l'IEC (1979), Premi Crítica Serra d'Or en edició d'obra catalana (1982) per *Llibre de Consolat del Mar*, Creu de Sant Jordi de la Generalitat de Catalunya (1985), Gran Cruz de Alfonso X el Sabio (1999), Medalla d'Honor de la Xarxa Vives d'Universitats (2014) i Medalla d'Honor de l'Acadèmia Valenciana de la Llengua (2016).

Un dels moments més emotius de la seua vida acadèmica va ser, sense dubte, el nomenament com a Doctor Honoris Causa de l'UJI. Aquell 14 d'octubre de 1993, el rector **Francesc Michavila** li va fer lliurament d'un reconeixement que sempre va dur al cor. En la seua *lectio*, Colón va recordar el seu passat i com havia canviat la seua ciutat gràcies a la Universitat: “representem-nos un jove que allà pel 1946, en haver acabat el batxillerat, ha decidit seguir la carrera de lletres. Se n'ha d'anar del seu Castelló si desitja seguir la vocació. I ara obrim els ulls, i

ens trobarem en aquest Castelló amb una magnífica universitat. Sembla un somni”. Uns anys després, en 2001, va donar la seua biblioteca personal (més de 20.000 obres) a la Jaume I, que en 2002 va crear la Fundació Germà Colón Domènech, per tal de reunir, conservar i valorar la seua obra i perpetuar la seua tasca, mitjançant “la promoció de totes les activitats relacionades amb la Filologia Romànica (català, espanyol, francès, italià i galleg-portugués)”.

La Universitat Jaume I va nomenar Doctor Honoris Causa el professor Colón l'any 1993 (fotografia: UJI)

En octubre de 2014, l'Ajuntament de Castelló va sumar el títol de Fill Predilecte de la ciutat a la llarga llista de reconeixements per una trajectòria acadèmica lligada a la recerca sobre el patrimoni lingüístic. En l'acte oficial de lliurament al saló de plens del consistori castellonenc, l'aleshores rector de la Universitat Jaume I, **Vicent Climent**, va destacar que el nomenament, “entranyable, solemne i històric”, no podia deixar de ser també “un reconeixement a la unitat de la llengua, a la qual Germà Colón ha dedicat la seua vocació científica i el seu talent, una unitat que mai ha sigut qüestionada ni per les institucions acadèmiques ni per les autoritats científiques, però que malauradament tant les unes com les altres hem hagut de defensar en massa ocasions d'un ús poc cívic, mesquí i per suposat, ignorant; la pitjor de les ignoràncies és traure pit de les ignoràncies”.

ES POSICIONAVA CLARAMENT CONTRA EL PESSIMISME SOBRE EL FUTUR DE LA LLENGUA I DEFENSAVA LA VIGÈNCIA DE LES NORMES DEL 32

En els seus últims anys, en qualsevol conversa i malgrat el seu delicat estat de salut, Colón exhibia la serenitat dels grans mestres i feia gala d'una elegant ironia. Es posicionava clarament contra el pessimisme sobre el futur de la llengua i defensava la vigència de les Normes del 32 com a obstacle contra la desraó lingüística; en aquest punt recordava que **Azorín** ja havia definit a Castelló com a capital cultural del País Valencià en els anys 20 i 30 del segle XX, amb un buc insígnia com la Societat Castellonenca de Cultura, el *Butlletí* de la qual tindria a Colón mateix com a coeditor. Era una de les connexions locals d'un castellanenc universal, un estudiós reconegut per la filologia catalana i espanyola. En la primera, per treballs com l'edició-estudi del *Diccionario latino-español* d'**Elio Antonio de Nebrija**, una fita en la lexicografia hispànica. En la segona, per treballs com *El léxico catalán en la Romania*, la publicació del qual va suposar, l'any 76, la seua consagració definitiva com a romanista admirat i respectat en tots els fòrums científics.

Amb el seu traspàs als 91 anys, ahir diumenge a Barcelona, ciutat en què ha viscut els seus últims anys, desapareix una de les figures capdavanteres de la filologia romànica a nivell mundial. Com el seu deixeble i professor **Lluís Gimeno** va llegir a la *laudatio* amb motiu de l'homenatge de 21 universitats de la Xarxa Vives en 2014, Colón va ser un investigador "savi i modest que, ultra home de ciència, ha sabut ser home del seu temps i del seu país". Descanse en pau.

Imatge d'un dels homenatges a Germà Colón, en aquest cas a la Universitat de Barcelona
(fotografia: UJI)

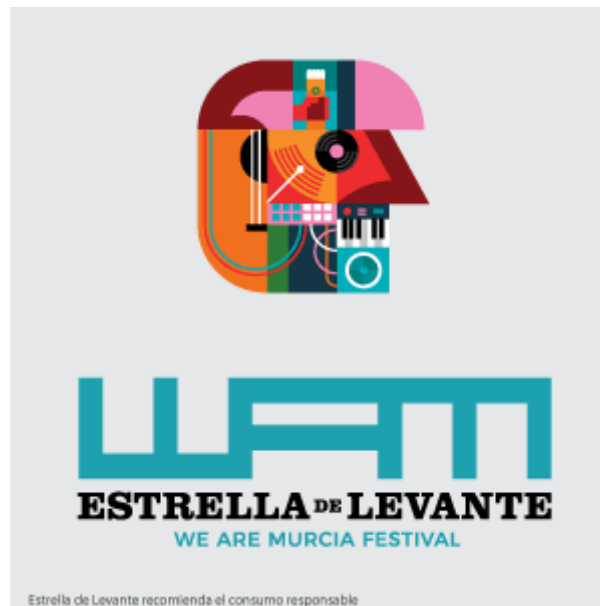

**GENERALITAT
VALENCIANA**

Conselleria d'Educació,
Cultura i Esport

Lo más leído

1. [Así habló Kai-Fu Lee: 'Superpotencias de la inteligencia artificial', una profecía del nuevo orden mundial](#)
2. [Anecdotario de una década creando: 10 años de Estudio Savage](#)
3. [La història de la ceràmica es conserva \(i crea\) en l'Alcora](#)
4. [La montaña como cima de la dignidad femenina](#)
5. ['Plàstic Àiland': La Fúmiga graba su último videoclip... en casa de sus oyentes](#)

A LOS 91 AÑOS

Fallece el filólogo Germà Colón

• [Culturplaza](#)

• [COMPARTIR](#)

• [TWEET](#)

• [LINKEDIN](#)

- MENÉAME
-

22/03/2020 -

CASTELLÓ. El filólogo castellonense **Germà Colón i Domènech** (Castelló de la Plana, 30 de noviembre de 1928) ha fallecido este domingo a los 91 años según han informado sus familiares a través de las redes sociales. Hijo predilecto de Castelló y catedrático en la Universidad de Barcelona, ciudad en la que ha pasado sus últimos años, Germà Colón está considerado como uno de los grandes maestros de la lingüística catalana, así como de la romanística internacional.

La alcaldesa de Castelló, Amparo Marco, siente la pérdida "de un castellonense de prestigio internacional, que es referente en el ámbito académico, como docente y como investigador". La bandera del Palacio Municipal ondeará a media asta. Además, una vez se supere la situación de crisis sanitaria ocasionada por el Covid-19, se le rendirá en Castelló un "merecido homenaje", según ha detallado el Ayuntamiento en un comunicado.